

Bruksela, 3 lipca 2026 r.
(OR. en)

11119/26

ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
ECB
EIB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	ZALECENIE RADY w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Irlandii

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady oraz sfinalizowanej przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy, oparty na wniosku Komisji COM(2026) 207 final.

ZALECENIE RADY

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Irlandii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97¹, w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.
- (2) 25 listopada 2025 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie projektu planu budżetowego Irlandii na 2026 r. W tym samym dniu, działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym nie wskazała Irlandii jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wnioszek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro² 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – 9 marca 2026 r.
- (3) 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Wskazano w nim trzy wymogi transformacyjne, tzn. innowacje, dekarbonizację i konkurencyjność oraz bezpieczeństwo, które stanowią podstawowe filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

² Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2434/oj>.

- (4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równolegle z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)³. Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.
- (5) 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe na 2026 r. dotyczące Irlandii. Oceniała w nim postępy Irlandii we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Irlandię. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoi Irlandia. Oceniono w nim również postępy Irlandii we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) 10 marca 2026 r. Rada, na podstawie oceny i zalecenia Komisji, przyjęła zalecenie w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Irlandii⁴. Plan, przedłożony zgodnie z art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263, obejmuje okres od 2026 r. do 2030 r. i określa ograniczenie budżetowe w postaci maksymalnej stopy wzrostu wydatków netto rozłożone na okres pięciu lat. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 6,6 % w 2026 r., 6,0 % w 2027 r., 7,6 % w 2028 r., 6,7 % w 2029 r. oraz 6,4 % w 2030 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2024, wynoszącym: 16,5 % w 2024 r., 23,5 % w 2027 r., 32,9 % w 2028 r., 41,7 % w 2029 r. oraz 50,9 % w 2030 r. Zalecenie to zastąpiło zalecenie z dnia 21 stycznia 2025 r.⁵ Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto określone w tym zaleceniu na 2025 r., tj. wynoszące 5,1 % w ujęciu rocznym i 15,4 % w ujęciu skumulowanym względem roku bazowego 2023, pozostają jednak właściwe do oceny zgodności do 2025 r. włącznie.
- (7) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę⁶, a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r. Państwa członkowskie nadal mogą, w dowolnym momencie do 2028 r., wystąpić z wnioskiem o uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia, jeżeli spełniają kryteria określone w art. 26 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

⁴ Zalecenie Rady z dnia 10 marca 2026 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Irlandii (Dz.U. C, C/2025/1812, 20.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1812/oj>).

⁵ Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Irlandii (Dz.U. C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu”, Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

- (8) 30 kwietnia 2026 r. Irlandia przedłożyła swoje roczne sprawozdanie z postępów za 2026 r.⁷ zawierające informacje na temat przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto oraz stanu realizacji reform i inwestycji ukierunkowanych na główne wyzwania wskazane w zaleceniach krajowych w ramach europejskiego semestru. Roczne sprawozdanie z postępów odzwierciedla również półroczną sprawozdawczość Irlandii z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (9) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 12,3 %, a inflacja HICP – 2,1 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB spadnie o 1,2 % w 2026 r. i wzrośnie o 3,4 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 3,5 % w 2026 r. i 2,6 % w 2027 r.
- (10) Według danych Eurostatu⁸ nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych Irlandii zmniejszyła się z 4,1 % PKB w 2024 r. do 1,8 % PKB w 2025 r. Spadek nadwyżki w 2025 r. wynika głównie z braku wysokich jednorazowych dochodów odnotowanych w 2024 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy nadwyżka przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 1,4 % PKB w 2026 r. i 1,2 % PKB w 2027 r. Spadek nadwyżki w latach 2026 i 2027 wynika przede wszystkim z wolniejszego wzrostu dochodów oraz przewidywanego znacznego wzrostu wydatków na wynagrodzenia w sektorze publicznym, świadczenia społeczne i inwestycje publiczne.

⁷ Roczne sprawozdania z postępów za 2026 r. są dostępne na stronie: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

- (11) Z szacunków Komisji wynika, że w 2025 r. kurs polityki fiskalnej⁹, który obejmuje wydatki finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, był zasadniczo neutralny. Prognozuje się, że pozostanie on zasadniczo neutralny zarówno w 2026 r., jak i w 2027 r.
- (12) Według danych Eurostatu¹⁰ dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Irlandii zmniejszył się z 38,3 % PKB na koniec 2024 r. do 32,9 % PKB na koniec 2025 r. Spadek wskaźnika zadłużenia w 2025 r. odzwierciedla głównie silny realny wzrost gospodarki i uzyskaną nadwyżkę budżetową. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma zmniejszyć się do 32,4 % do końca 2026 r., a następnie do 31,6 % do końca 2027 r.
- (13) Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. całkowite wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych na obronność w Irlandii wyniosły w 2025 r. 0,2 % PKB i przewiduje się, że w 2026 r. utrzymają się na tym samym poziomie.

⁹ Kurs polityki fiskalnej jest zdefiniowany jako miara rocznej zmiany sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Służy on do oceny impulsu dla gospodarki wynikającego z polityk fiskalnych, zarówno tych finansowanych ze środków krajowych, jak i z budżetu UE. Miernikiem kursu polityki fiskalnej jest różnica między (i) potencjalnym wzrostem w perspektywie średnioterminowej a (ii) zmianą poziomu wydatków pierwotnych po skorygowaniu o działania dyskrecyjne po stronie dochodów oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych.

¹⁰ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

- (14) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Irlandia przyjęła środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa¹¹. Środki te obejmują nieukierunkowane obniżenie stawek akcyzy oraz opłaty na rzecz krajowej agencji ds. rezerw ropy naftowej, National Oil Reserves Agency (NORA), do lipca 2026 r., odroczenie podwyżki podatku od emisji dwutlenku węgla do października 2026 r., ukierunkowane dotacje dla sektora transportowego do maja 2026 r. i dla sektora rolnego do lipca 2026 r., a także ukierunkowane transfery socjalne dla gospodarstw domowych o niskich dochodach wypłacone w kwietniu 2026 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. koszty fiskalne tych środków wyniosą około 0,1 % PKB w 2026 r. Według szacunków Komisji, gdyby środki te pozostały w mocy do końca 2026 r., ich koszty fiskalne wyniosłyby 0,3 % PKB w 2026 r.
- (15) Według obliczeń Komisji wydatki netto w Irlandii wzrosły o 6,7 % w 2025 r., a o 15 % w ujęciu skumulowanym w latach 2024 i 2025. Wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza maksymalną stopę wzrostu zaleconą przez Radę w styczniu 2025 r., co stanowi odchylenie nieznacznie przekraczające 0,3 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024 i 2025 skumulowana stopa wzrostu wydatków netto jest niższa niż zalecana maksymalna stopa wzrostu. Jednocześnie, jak wskazano, sytuacja budżetowa w 2025 r. charakteryzowała się nadwyżką, a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzymywał się na poziomie poniżej 60 % PKB.

¹¹ Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

- (16) Na podstawie obliczeń Komisji przewiduje się, że wydatki netto w Irlandii wzrosną o 6,1 % w 2026 r., a o 13,2 % w ujęciu skumulowanym w latach 2024, 2025 i 2026. Prognozowany wzrost wydatków netto w 2026 r. jest poniżej poziomu zalecanej maksymalnej stopy wzrostu zalecanej przez Radę w marcu 2026 r. Łącznie w latach 2025 i 2026 przewidywana skumulowana stopa wzrostu wydatków netto jest również niższa niż zalecana maksymalna stopa wzrostu.
- (17) Uzależnienie dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych Irlandii od podatku od osób prawnych pochodzącego od przedsiębiorstw międzynarodowych będących w posiadaniu kapitału zagranicznego nadal stanowi zagrożenie dla stabilności finansów publicznych. Wyjątkowo wysokie dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) pochodzą ze stosunkowo niewielu dużych przedsiębiorstw w sektorze farmaceutycznym i sektorze ICT, a znaczną część przychodów szacuje się na nieoczekiwane, tj. przewyższają one przychody, które można by wyjaśnić krajową aktywnością gospodarczą. W rezultacie na dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych może mieć duży wpływ rozwój sytuacji międzynarodowej, taki jak zmiany w światowym handlu i otoczeniu podatkowym. Ryzyko związane z podatkiem dochodowym od osób prawnych jest spotęgowane wzajemnymi powiązaniami między podstawami opodatkowania osób prawnych i osób fizycznych, ponieważ przedsiębiorstwa międzynarodowe będące w posiadaniu kapitału zagranicznego również wnoszą kluczowy wkład w dochody z pracy, a w konsekwencji w dochody z podatku dochodowego. Aby ograniczyć ryzyka fiskalne, Irlandia przekazuje część swoich nieoczekiwanych dochodów do Funduszu Przyszłej Irlandii oraz Funduszu Infrastruktury, Klimatu i Przyrody w celu stworzenia buforów fiskalnych. Większość pozostałych nieoczekiwanych dochodów ma jednak zostać wydana zgodnie ze średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym Irlandii. Aby zmniejszyć zależność budżetu od potencjalnie przejściowych dochodów, Irlandia skorzystałaby na dywersyfikacji źródeł dochodów budżetowych.

- (18) Utrzymują się zagrożenia dla stabilności finansów publicznych w długim okresie w sektorze opieki zdrowotnej. Wydatki na opiekę zdrowotną w Irlandii nadal należą do najwyższych w UE pomimo jej stosunkowo młodej i zdrowej ludności. Nieefektywność strukturalna, taka jak duże uzależnienie systemu od kosztownej opieki szpitalnej i ograniczona dostępność podstawowej opieki zdrowotnej, stanowi zagrożenie dla stabilności finansów publicznych. Sytuację pogarsza rosnąca presja popytowa generowana przez starzejące się społeczeństwo. Irlandia wdraża środki ograniczające koszty w opiece zdrowotnej za pośrednictwem grupy zadaniowej ds. wydajności i oszczędności; wyniki mają jednak jak dotąd w większości charakter nietrwały i nie doprowadziły do odchyień w realizacji budżetu na opiekę zdrowotną w 2025 r. Ponadto niezbędne są działania polityczne w celu przyspieszenia transformacji w kierunku powszechnego dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej oraz uporania się z ograniczeniami infrastruktury i niedoborami lekarzy. Irlandia realizuje reformy mające na celu decentralizację świadczenia opieki zdrowotnej, jednak postępy w rozszerzaniu kwalifikowalności i poprawie ogólnej dostępności publicznej podstawowej opieki zdrowotnej są ograniczone.
- (19) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.

- (20) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przebiega w Irlandii w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest utrzymanie obecnej dynamiki, a jednocześnie zmaksymalizowanie wpływu inwestycji w terenie. Irlandia podejmuje już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Jednocześnie Irlandia musi przyspieszyć wdrażanie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, ponieważ środki mają zostać wypłacone do końca 2026 r. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Irlandię w przeglądzie śródkresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródkresowego¹².
- (21) Irlandia mierzy się z kilkoma wyzwaniami, które dotyczą wydajności gospodarki krajowej, zwiększenia finansowania dla przedsiębiorstw, ograniczonych bezpośrednich inwestycji detalicznych, zależności od paliw kopalnych, rosnącego popytu ze strony podmiotów wykorzystujących dużą ilość energii, infrastruktury energetycznej, efektywności energetycznej, zrównoważonego transportu publicznego oraz dostępności infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych. Irlandia mierzy się również z wyzwaniami, które dotyczą wdrażania zrównoważonych praktyk rolniczych, niedociągnięć mających wpływ na jakość wody, wycieków wody i oczyszczania ścieków oraz ograniczonych postępów w zakresie wskaźników obiegu zamkniętego w celu utrzymania wartości materialnej w gospodarce krajowej. Ponadto Irlandia mierzy się z wyzwaniami, które dotyczą bezdomności oraz niedostatecznej dostępności socjalnych i przystępnych cenowo mieszkań, ograniczeń mocy produkcyjnych władz lokalnych do realizacji projektów mieszkaniowych, a także w sektorze budownictwa mieszkalnego, oraz z wyzwaniami, które dotyczą rynku pracy i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami i osób samotnie wychowujących dzieci.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego.

- (22) Irlandia w dużej mierze zawdzięcza swoją wysoką ogólną wydajność zagranicznym przedsiębiorstwom międzynarodowym, podczas gdy wydajność przedsiębiorstw krajowych – głównie MŚP – pozostaje w tyle za zagranicznymi przedsiębiorstwami międzynarodowymi i odpowiednikami w strefie euro. Zwiększenie krajowych zdolności w zakresie innowacji ma kluczowe znaczenie dla zbudowania bardziej zrównoważonej i odpornej gospodarki, co jest szczególnie ważne w zmieniającym się globalnym krajobrazie. Wydatki publiczne na badania i rozwój w Irlandii należą do najniższych w UE i stanowią zaledwie 0,2 % PKB (0,4 % DNB*¹³), a prywatne badania i rozwój są silnie skoncentrowane w przedsiębiorstwach będących w posiadaniu kapitału zagranicznego, przy czym krajowe MŚP są niedoinwestowane. Ulgi podatkowe pozostają głównym instrumentem wsparcia publicznego na rzecz prywatnych badań i rozwoju w Irlandii. Mimo że są one ważnym instrumentem, zwiększenie bezpośredniego finansowania badań naukowych i innowacji lepiej odpowiadałoby potrzebom irlandzkich MŚP. Zmieniony krajowy plan rozwoju oraz niedawno opublikowany plan działania na rzecz konkurencyjności i wydajności przewidują zwiększenie finansowania oraz wsparcia prywatnych i publicznych badań i rozwoju oraz innowacji. Pełne i terminowe wdrożenie wraz ze stałym wzrostem inwestycji ma jednak kluczowe znaczenie dla zwiększenia krajowych zdolności Irlandii w zakresie innowacji.
- (23) Chociaż inwestycje kapitału wysokiego ryzyka zasadniczo odpowiadają średniej unijnej, irlandzkie fundusze venture capital są zazwyczaj mniejsze w porównaniu z europejskimi odpowiednikami, co przyczynia się do znacznej luki w finansowaniu kapitałowym irlandzkich przedsiębiorstw pragnących zwiększyć skalę swojej działalności. Wyeliminowanie tej luki w zwiększaniu skali działalności ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania delokalizacji szybko rozwijających się przedsiębiorstw i zwiększenia wzrostu napędzanego przez rynek krajowy. Mimo że inicjatywy finansowane przez państwo odniosły pewien sukces w mobilizowaniu inwestycji dla przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, finansowanie kapitałowe ze strony krajowych inwestorów instytucjonalnych jest ograniczone. Wspieranie udziału inwestorów instytucjonalnych, w szczególności funduszy emerytalnych, na rynkach kapitału wysokiego ryzyka i private equity może przyczynić się do uruchomienia dodatkowego kapitału, zwiększenia inwestycji w innowacyjne przedsiębiorstwa oraz wsparcia procesu zwiększania skali ich działalności.

¹³ Zmodyfikowany dochód narodowy brutto (DNB*) nie uwzględnia skutków globalizacji i lepiej odzwierciedla poziom dochodów mieszkańców Irlandii niż PKB.

- (24) Irlandia ma jeden z najniższych poziomów bezpośredniego udziału inwestorów detalicznych w rynkach kapitałowych w UE. Wynika to w dużej mierze z silnych preferencji dla tradycyjnych instrumentów oszczędnościowych, takich jak depozyty bankowe, produkty ubezpieczeniowe i aktywa emerytalne. Ponadto zniechęcające czynniki podatkowe i brak specjalnego rachunku oszczędnościowo-inwestycyjnego utrudniły inwestycje. Ostatnio zintensyfikowano działania polityczne mające na celu zachęcenie gospodarstw domowych do większego udziału w rynkach kapitałowych. Dzięki ułatwieniu zwiększenia bezpośrednich inwestycji detalicznych gospodarstwa domowe mogą uzyskać szerszy dostęp do finansowania, a ich oszczędności można przeznaczyć na inwestycje produkcyjne, co ostatecznie sprzyja wzrostowi i innowacjom.
- (25) Zależność od paliw kopalnych pozostaje znaczna. Irlandia zobowiązała się do osiągnięcia ambitnych celów redukcji emisji, ustanowienia budżetów emisji dwutlenku węgla i sektorowych pułapów emisji, określając jasne ścieżki redukcji dla poszczególnych sektorów. Cel ten ma zostać osiągnięty w szczególności przez znaczne zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Chociaż udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto wzrósł, Irlandia nie jest na dobrej drodze do osiągnięcia krajowego celu redukcji emisji o 51 % w 2030 r. w porównaniu z poziomami z 2018 r. Paliwa kopalne nadal stanowią największą część koszyka energetycznego, przy czym w 2024 r. gaz ziemny stanowił około jednej trzeciej całkowitych dostaw energii, a zdecydowana jego większość pochodzi z importu. Konieczne jest zatem dalsze wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii w Irlandii. Wdrożenie usprawnionych ram planowania i wydawania pozwoleń, takich jak elementy określone w dyrektywie RED III, pomogłoby ułatwić dalsze wdrażanie. Podatek od emisji dwutlenku węgla zachęca do dekarbonizacji w całej gospodarce i stanowi wyraźny sygnał cenowy dla zanieczyszczających, ale te sygnały cenowe podważa obecność nieukierunkowanych i stałych dopłat do paliw kopalnych. Potrzebne są zatem dodatkowe środki z zakresu polityki, aby jeszcze bardziej zachęcić do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych.

- (26) Znaczne niezaspokojone potrzeby inwestycyjne w zakresie sieci elektroenergetycznej stanowią barierę dla osiągnięcia celów klimatycznych. Połączenie wyższego popytu krajowego na energię elektryczną z integracją rosnącego udziału wytwarzania energii elektrycznej ze zmiennych odnawialnych źródeł energii zwiększa potrzebę poprawy infrastruktury energetycznej, w szczególności w zakresie przesyłu, dystrybucji i magazynowania. Rosnące wskaźniki ograniczeń i ograniczenia sieciowe, wynikające z ograniczonej dostępności mocy, ograniczają przepływ odnawialnej energii elektrycznej, zwiększając emisje i powodując wzrost cen energii elektrycznej. Wymaga to zmodernizowanej i rozbudowanej infrastruktury sieciowej, a także wzmożonych wysiłków na rzecz zwiększenia elastyczności systemu elektroenergetycznego opartej na paliwach niekopalnych, aby skutecznie przesyłać energię z ośrodków wytwarzania do ośrodków popytu. Chociaż na rozbudowę i modernizację sieci przeznaczono znaczne środki finansowe, nie zrealizowano jeszcze inwestycji. Zainstalowanie inteligentnych liczników stanowiło istotny kamień milowy – około 80 % gospodarstw domowych ma obecnie dostęp do danych dotyczących zużycia w czasie rzeczywistym, ale istnieje potrzeba poprawy dostępności tych danych i dalszego zachęcania konsumentów do aktywnego udziału w rynku elastyczności, w tym przez środki reakcji strony popytowej.

- (27) Emisje w sektorze budowlanym wzrosły w 2024 r. o 4,9 %, częściowo ze względu na energochłonne zasoby budowlane oraz zależność od ogrzewania pomieszczeń i podgrzewania wody z wykorzystaniem paliw kopalnych, co uwypukla potrzebę dekarbonizacji zapotrzebowania na energię. Chociaż tempo modernizacji wzrasta z roku na rok, jest ono nadal niewystarczające do osiągnięcia celów określonych w strategii modernizacji. Dodatkowe wsparcie na modernizację prywatnych budynków mieszkalnych można by również dalej ukierunkować, koncentrując się na najemcach, mieszkaniach socjalnych lub budynkach wielomieszkaniowych, lub na budynkach o najgorszej charakterystyce energetycznej. Dalsze działania na rzecz wykorzystania potencjału systemów ciepłowniczych umożliwiłyby również racjonalną pod względem kosztów dekarbonizację ogrzewania. Budynki publiczne odpowiadają za znaczną część zużycia energii w budynkach niemieszkalnych, ale podjęto działania mające poprawić ich efektywność energetyczną, w szczególności przez liczne projekty w ramach instrumentu „Pionier” w sektorze publicznym. Wstępne ustalenia wskazują na znaczny postęp i poprawę zarówno w zakresie efektywności energetycznej, jak i ogólnej redukcji emisji. Stałe wykorzystywanie doświadczeń zdobytych w ramach projektu „Pionier modernizacji sektora publicznego” jest zatem ważne dla osiągnięcia celów na 2030 r.

- (28) Duży użytkownicy energii nadal odpowiadają za znaczną część zapotrzebowania na energię. Zużycie energii elektrycznej opomiarowane przez ośrodki przetwarzania danych wzrosło w latach 2023–2024 – zużyto jedną piątą dostaw energii elektrycznej w Irlandii. Szacuje się, że wraz z dalszym rozwojem sektora wartość ta może wzrosnąć. Irlandzka Komisja ds. Regulacji Usług Użyteczności Publicznej wydała w grudniu 2025 r. ostateczną politykę przyłączania nowych ośrodków przetwarzania danych do sieci elektroenergetycznej. W tym celu ośrodki przetwarzania danych muszą zapewniać sterowalną produkcję lub magazynowanie na miejscu lub na szczeblu lokalnym na poziomie równym ich maksymalnej zdolności importu. Ponadto 80 % ich rocznego zapotrzebowania musi zostać zaspokojone przez nowe, dodatkowe projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych w Irlandii w ciągu sześcioletniego okresu wdrażania. Mimo że jest to ważny krok, istnieje ryzyko uzależnienia od paliw kopalnych, które należy wyeliminować. Pozostała część rocznego zapotrzebowania mogłaby zostać zaspokojona przez produkcję energii ze źródeł kopalnych, co byłoby sprzeczne z dekarbonizacją systemu energetycznego. Ponadto sześcioletni okres wdrażania mógłby przyczynić się do znacznego wzrostu produkcji energii ze źródeł kopalnych w perspektywie krótkoterminowej, co byłoby sprzeczne z celem redukcji emisji do 2030 r. Dalsze zapewnienie, aby planowanie przestrzenne dużych użytkowników energii było powiązane z dostępnością OZE i ograniczeniami sieciowymi, w szczególności przez realizację działań określonych w strategii LEAP, przyczyniłoby się do obejścia niektórych problemów związanych z dodatkowym przyłączeniem.

- (29) W Irlandii zwiększenie zrównoważonego charakteru mobilności wymaga dalszych inwestycji w bardziej zintegrowaną sieć transportu publicznego, ponieważ mogłaby ona zmniejszyć zatory komunikacyjne w miastach, poprawić mobilność pracowników i wspierać zrównoważony rozwój. Poprawa łączności między obszarami wiejskimi i miejskimi zmniejszyłaby zależność od samochodów, zwiększyłaby dostęp do usług na obszarach wiejskich i sprawiłaby, że rozwój gospodarczy bardziej sprzyjałby włączeniu społecznemu, a jednocześnie zapewniłaby wszystkim regionom korzyści z przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Dalsza bezemisyjna kolej ma zasadnicze znaczenie dla dostępności i dekarbonizacji. W związku z wyzwaniem, jakim jest dekarbonizacja transportu drogowego, zachęca się Irlandię do przyspieszenia rozwoju infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych zarówno dla samochodów osobowych, jak i ciężarowych. Pomogłoby to również zwiększyć upowszechnienie pojazdów elektrycznych. Gęstość infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych pozostaje ograniczona, w tym na obszarach wiejskich. Ponadto utrzymują się znaczne luki w infrastrukturze ładowania wzdłuż sieci drogowej TEN-T w porównaniu z celami na 2030 r. określonymi w rozporządzeniu w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych.
- (30) Irlandia mierzy się z wyzwaniami, które dotyczą przejścia na bardziej zrównoważony sektor rolny. Emisje gazów cieplarnianych z tego sektora mogłyby ulec dalszemu zmniejszeniu, aby zapewnić zgodność z celami krajowymi i unijnymi. Chociaż w planie działania na rzecz klimatu określono cel redukcji emisji o 25 % do 2030 r., ze wstępnych danych wynika, że emisje zmniejszyły się jedynie nieznacznie od 2018 r., co pozostawia pole do dodatkowych działań w ramach polityki. Ponadto można by dalej zajmować się odpływami składników odżywczych z rolnictwa, które wpływają na jakość jednolitych części wód. W ostatniej rundzie oceny za lata 2019–2024 około połowa wód powierzchniowych była w niezadowalającym stanie ekologicznym, jak wynika z danych irlandzkiej Agencji Ochrony Środowiska. Chociaż wprowadzono istotne środki mające sprostać tym wyzwaniom, opracowanie dalszych polityk i praktyk mogłoby pomóc w jednoczesnym ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i utraty składników odżywczych.

- (31) Aktualizacja krajowego planu rozwoju przewiduje znaczny poziom inwestycji w infrastrukturę wodną. Kluczowe znaczenie ma zapewnienie terminowego wdrożenia i skutecznej realizacji tego planu w celu wyeliminowania utrzymujących się niedociągnięć strukturalnych. Niezawodność i efektywność środowiskowa oczyszczania ścieków nadal stanowi problem, ponieważ starzejąca się infrastruktura i ograniczona zdolność oczyszczania hamują postępy w osiągnięciu norm. Pomimo poprawy wskaźnik wycieków pozostaje jednym z najwyższych w UE, co uwypukla potrzebę podjęcia bardziej ambitnych działań. Wzrost demograficzny, potrzeby w zakresie międzysektorowego rozwoju oraz presja związana z klimatem jeszcze bardziej narażają ten sektor. Oczekuje się, że trwające projekty infrastrukturalne przyczynią się do postępów, ale kluczowe znaczenie dla przekształcenia dostępności finansowania w wymierną poprawę wciąż ma ich realizacja. Ponadto pomimo jasnych ram prawnych nie poczyniono jeszcze postępów we wdrażaniu środków gospodarczych dotyczących nadmiernego zużycia wody. Zapewnienie wdrożenia środków mających ograniczyć nadmierne zużycie wody zachęciłoby do bardziej efektywnego wykorzystania wody oraz stanowiłoby stabilne i odporne wsparcie dla usług wodnych.

- (32) Mimo że Irlandia ustanowiła ramy polityki gospodarki o obiegu zamkniętym, postępy w osiąganiu obiegu zamkniętego są ograniczone i w dużej mierze dotyczą niższych szczebli hierarchii postępowania z odpadami, co uwypukliło potrzebę bardziej ambitnych środków systemowych. Zarówno wskaźnik powtórnego wykorzystania materiałów, jak i współczynnik recyklingu odpadów komunalnych są niższe od średnich unijnych. Również cele UE na 2025 r. w zakresie recyklingu opakowań są dalekie od osiągnięcia. Wytwarzanie odpadów ogólnie rośnie, ale przetwarzanie nadal koncentruje się na procesach unieszkodliwiania i odzysku energii, takich jak spalanie i składowanie, przy czym znaczna część przetwarzania odbywa się za granicą. Podobne wzorce obserwuje się w przypadku odpadów z budowy i rozbiórki, największego strumienia odpadów w Irlandii, który w ostatnim dziesięcioleciu zwiększył się dwukrotnie. W ramach sektorowego przydziału środków w krajowym planie rozwoju przeznaczono do 600 mln EUR na programy związane z obiegiem zamkniętym, a także ustanowiono krajowy cel dotyczący zwiększenia wskaźnika powtórnego wykorzystania materiałów, ale znaczne postępy będą zależały od większych ambicji politycznych, zwiększenia skali inwestycji, w szczególności w krajowe zdolności w zakresie recyklingu, oraz wdrożenia międzysektorowego, w tym skoncentrowania się na odpadach z budowy i rozbiórki. Opracowanie nowych instrumentów ekonomicznych i wzmocnienie istniejących, ale ograniczonych środków mogłoby pomóc w dalszym przenoszeniu zachęt w hierarchii postępowania z odpadami.
- (33) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, edukacji i szkoleń i ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Irlandii mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

- (34) Większa podaż mieszkań socjalnych jest konieczna, aby ograniczyć bezdomność i chronić segmenty o niższych dochodach, które są wypierane z prywatnego rynku wynajmu. Budowa mieszkań przystępnych cenowo i mieszkań socjalnych rozwija się, ale nadal pozostaje daleko w tyle za obecnymi celami i popytem, o czym świadczy fakt, że na listach oczekujących znajduje się około 61 500 gospodarstw domowych, kolejne 66 047 uczestniczy w programie dopłat do mieszkania lub programie wynajmu zakwaterowania, a 5706 – w innych programach dopłat do czynszu. Poczyniono znaczne inwestycje w mieszkalnictwo socjalne. Utrzymują się jednak ograniczenia podaży w budownictwie, a wyzwania związane z mocami produkcyjnymi, zasobami i planami finansowymi władz lokalnych, a także ze stabilnością i zrównoważonością finansowania zatwierdzonych podmiotów zajmujących się mieszkalnictwem, dodatkowo ograniczają wzrost podaży mieszkań socjalnych. Liczba osób bezdomnych podwoiła się w ciągu ostatnich pięciu lat, osiągając rekordową liczbę 17 500 osób przebywających w lokalach tymczasowych, z czego ponad 5 500 to dzieci. Obecne programy zapobiegania bezdomności przynoszą skromne rezultaty i nie są w stanie powstrzymać tego wzrostu.
- (35) Szybki wzrost cen nieruchomości mieszkaniowych w ostatnim dziesięcioleciu sprawił, że mieszkania są coraz mniej przystępne cenowo zarówno dla nabywców, jak i dla najemców. Brak przystępnych cenowo mieszkań wpływa na konkurencyjność Irlandii, ponieważ ogranicza zdolność przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, do przyciągania wykwalifikowanych pracowników, co wywiera presję na płace. Liczba nowo budowanych mieszkań rośnie, ale nadal jest daleka od zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Ta sytuacja wskazuje na potrzebę kontynuowania działań ukierunkowanych na zniesienie ograniczeń mocy produkcyjnych w sektorze budownictwa mieszkaniowego. Do takich ograniczeń można zaliczyć niewystarczający dostęp do infrastruktury, takiej jak transport i media, niewystarczającą dostępność gruntów, niepewności w kwestii planowania, niewystarczające możliwości finansowania, brak pracowników budowlanych oraz niską wydajność sektora budowlanego.

- (36) Władze lokalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu krajowych ram planowania oraz posiadają kompetencje w kilku sektorach, w tym w zakresie mieszkalnictwa i planowania. Ograniczenia w zakresie zasobów, zdolności administracyjnych i finansowania doprowadziły do opóźnień w inwestycjach w infrastrukturę i wdrażaniu polityki, a także do luk w świadczeniu usług, które mogą mieć również wpływ na projekty mieszkaniowe. Podkreśla to potrzebę wzmocnienia mocy produkcyjnych władz lokalnych, na przykład przez umożliwienie długoterminowych planów finansowych, w celu zwiększenia lokalnych mocy produkcyjnych do realizacji projektów mieszkaniowych na szczeblu terytorialnym.
- (37) Irlandzki rynek pracy pozostaje stabilny i wykazuje niskie stopy bezrobocia, ale wyzwaniem pozostaje osiągnięcie wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, na którym skorzystają wszystkie grupy. Osoby z niepełnosprawnościami w Irlandii nadal doświadczają luki w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami, która znacznie przekracza średnią unijną, i są w dużo większym stopniu narażone na ryzyko ubóstwa. Obowiązki opiekuńcze i nieodpowiedni dostęp do usług społecznych pozostają głównymi barierami w dostępie do rynku pracy dla osób samotnie wychowujących dzieci, które są również w nieproporcjonalnie większym stopniu narażone na ryzyko ubóstwa. Jednocześnie w kluczowych sektorach nadal występują niedobory kwalifikacji i niedopasowanie umiejętności, co zwraca uwagę na potrzebę zintensyfikowania działań informacyjnych, aby dotrzeć do osób biernych zawodowo, oraz umożliwić im podnoszenie kwalifikacji. Inwestowanie w umiejętności powinno promować większe włączenie społeczne osób z grup defaworyzowanych, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób samotnie wychowujących dzieci, Romów i Trawelerów, oraz pomagać im wyjść z ubóstwa.
- (38) W kontekście bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich należących do strefy euro i ich wspólnego wkładu w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła w 2026 r. państwom członkowskim będącym członkami strefy euro podjęcie działań, w tym poprzez ich RRP, w celu wdrożenia zalecenia dotyczącego polityki gospodarczej strefy euro na 2026 r. W przypadku Irlandii zalecenie 1 ma pomóc we wdrożeniu pierwszego, drugiego i trzeciego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 2 – we wdrożeniu czwartego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 3 – we wdrożeniu siódmego i jedenastego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 4 – we wdrożeniu siódmego zalecenia dotyczącego strefy euro, a zalecenie 6 – we wdrożeniu piątego zalecenia dotyczącego strefy euro,

NINIEJSZYM ZALECA Irlandii podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Przestrzeganie maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto zaleconych przez Radę w dniu 10 marca 2026 r. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, zgodnie z pkt 53 konkluzji Rady Europejskiej z dnia 19 marca 2026 r., a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE. Rozszerzenie podstawy opodatkowania w celu ograniczenia ryzyka związanego z wysoką koncentracją dochodów podatkowych Irlandii. Kontynuowanie starań na rzecz wdrożenia środków opłacalności systemu opieki zdrowotnej przy jednoczesnym przyspieszeniu przechodzenia na powszechną i dostępną podstawową opiekę zdrowotną.
2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Utrzymanie tempa realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnioną w kontekście śródkresowego przeglądu ram polityki spójności.
3. Zapewnienie skutecznego i trwałego pobudzenia inwestycji publicznych w badania i rozwój oraz wspieranie zwiększania liczby inwestycji przedsiębiorstw w badania i rozwój, a także skupienie się na należytych i terminowych wdrażaniu środków, w tym bezpośrednich instrumentów finansowania, w celu poprawy wydajności przedsiębiorstw krajowych. Rozszerzenie źródeł finansowania przedsiębiorstw typu scale-up przez ułatwienie inwestorom instytucjonalnym udziału w rynkach kapitału wysokiego ryzyka i private equity. Umożliwienie gospodarstwom domowym większych bezpośrednich inwestycji detalicznych na rynkach kapitałowych.

4. Zmniejszenie ogólnej zależności od paliw kopalnych. Przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, w tym przez usprawnienie ram wydawania zezwoleń. Usunięcie pozostałych barier regulacyjnych utrudniających rozwój elastyczności niezwiązanej z paliwami kopalnymi. Przyspieszenie modernizacji i rozbudowy infrastruktury sieciowej. Wzmocnienie reakcji strony popytowej. Wdrożenie ukierunkowanych środków poprawy efektywności energetycznej w budynkach prywatnych oraz utrzymanie działań na rzecz budynków publicznych. Dalsze inwestycje w lokalne systemy ciepłownicze w celu wykorzystania potencjału dekarbonizacji ogrzewania. Zapewnienie, aby przyłączanie dużych użytkowników energii do sieci elektroenergetycznej wiązało się z zapewnieniem dodatkowej mocy wytwórczej z odnawialnych źródeł energii i elastyczności systemu. Zwiększenie inwestycji w zrównoważony transport, z uwzględnieniem dysproporcji regionalnych, oraz przyspieszenie rozwoju ogólnodostępnej infrastruktury ładowania pojazdów bezemisyjnych.
5. Zachęcanie do dalszych zrównoważonych polityk rolnych i praktyk rolniczych, które ograniczają utraty składników odżywczych i emisje. Zapewnienie realizacji inwestycji w infrastrukturę wodną w celu poprawy oczyszczania ścieków i ograniczenia wycieków oraz wdrożenie środków ograniczających nadmierne zużycie wody. Zwiększenie inwestycji w gospodarkę o obiegu zamkniętym w celu poprawy krajowych zdolności recyklingu oraz dalsze rozwijanie instrumentów ekonomicznych z myślą o zapobieganiu powstawaniu odpadów oraz zwiększeniu zawartości materiałów ponownie użytych, ponownie przetworzonych i poddanych recyklingowi.

6. Dalsze zwiększanie podaży przystępnych cenowo mieszkań socjalnych, przy jednoczesnym zapobieganiu wykluczeniu mieszkaniowemu słabszych grup społecznych i ograniczaniu jego skali. Dalsze rozwiązywanie problemu ograniczeń mocy produkcyjnych w sektorze budownictwa mieszkalnego przez poprawę dostępu do infrastruktury, gospodarowania gruntami, planowania przestrzennego, warunków finansowania, podaży pracy oraz metod budowy. Wzmocnienie zdolności władz lokalnych do realizacji projektów mieszkaniowych. Usprawnienie funkcjonowania rynku pracy i poprawę włączenia społecznego grup defaworyzowanych przez wprowadzenie lepiej ukierunkowanych działań informacyjnych i możliwości podnoszenia kwalifikacji oraz poprawę świadczenia usług społecznych i ułatwienie dostępu do tych usług.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
